

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ТА ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Виходячи з понятійного змісту терміну «принцип», що визначає це явище як те, що лежить в основі певної теорії, вчення, науки, світогляду, є першоосновою, а також – особливістю, покладена в основу створення або діяльності чого-небудь [1, с. 720], можливо стверджувати, що згідно Закону України «Про інноваційну діяльність» [2], який складає нормативно-правову базу інноваційної діяльності в країні, держава визначає основні принципи в загальнодержавному інноваційному процесі.

Отже, реалізація принципу «орієнтація на інноваційний шлях розвитку економіки України» відбувається шляхом формування і реалізації державних, галузевих, регіональних і місцевих інноваційних програм. Це передбачає наявність обґрунтованих, ємких наукових теоретичних та емпіричних досліджень щодо стану розвитку економіки за галузями на регіональному рівні, визначення їх конкурентоспроможного потенціалу відповідно до світових стандартів.

Реалізація принципу «визначення державних пріоритетів інноваційного розвитку України» здійснюється шляхом визначення і підтримки пріоритетних напрямів інноваційної діяльності державного, галузевого, регіонального і місцевого рівнів.

Щодо принципу «формування нормативно-правової бази у сфері інноваційної діяльності», то його можливо здійснити шляхом створення нормативно-правової бази та економічних механізмів для підтримки і стимулювання інноваційної діяльності. Відповідно до цього маємо чітко визначену статтею 2 Закону України «Про інноваційну діяльність» [2]

законодавчу базу інноваційної діяльності, яка передбачає дотримання положень відповідно до Конституції України [3] та законів України «Про інвестиційну діяльність» [4], «Про наукову і науково-технічну діяльність» [5], «Про наукову і науково-технічну експертизу» [6], самого Закону «Про інноваційну діяльність» та інших законодавчих актів, що регулюють суспільні відносини у цій сфері.

Реалізація принципу «створення умов для збереження, розвитку і використання вітчизняного науково-технічного та інноваційного потенціалу» можлива шляхом захисту прав та інтересів суб'єктів інноваційної діяльності, що забезпечується системою державних гарантій.

Принцип державної інноваційної політики «фінансова підтримка, здійснення сприятливої кредитної, податкової і митної політики у сфері інноваційної діяльності» передбачає виконання інноваційних проектів шляхом фінансової підтримки, стимулювання комерційних банків та інших фінансово-кредитних установ, що кредитують виконання інноваційних проектів, встановлення пільгового оподаткування суб'єктів інноваційної діяльності.

Принцип державної інноваційної політики «сприяння розвитку інноваційної інфраструктури» здійснюється шляхом підтримки функціонування і розвитку сучасної інноваційної інфраструктури, насамперед, наявністю центральних органів державного регулювання інноваційної діяльності, які встановлені в розділі II Закону України «Про інноваційну діяльність» [2]. Але, відповідно до цього, інноваційна інфраструктура в Україні є функціонально неповною, недостатньо розвинутою. Вона не охоплює усі ланки інноваційного процесу.

Принципи державної інноваційної політики (забезпечення взаємодії науки, освіти, виробництва, фінансово-кредитної сфери у розвитку інноваційної діяльності; ефективне використання ринкових механізмів для сприяння інноваційній діяльності, підтримка підприємництва у науково-

виробничій сфері; інформаційне забезпечення суб'єктів інноваційної діяльності; підготовка кадрів у сфері інноваційної діяльності), які не були окреслені в Законі України «Про інноваційну діяльність» щодо шляхів їх реалізації, отримали подальше нормативне забезпечення в Державній цільовій економічній програмі «Створення в Україні інноваційної інфраструктури» на 2009-2013 роки» [7].

Також в Законі України «Про інноваційну діяльність» передбачено правовий режим реалізації інноваційних проектів, продуктів і продукції, механізм фінансової підтримки інноваційної діяльності, особливостей в оподаткуванні та митному регулюванні інноваційної діяльності.

Принцип державної інноваційної політики «здійснення заходів на підтримку міжнародної науково-технологічної кооперації, трансферу технологій, захисту вітчизняної продукції на внутрішньому ринку та її просування на зовнішній ринок» частково забезпечується положеннями Закону в Розділі VI «Міжнародне співробітництво у сфері інноваційної діяльності» [2].

Дослідження науково-методичної літератури з питання формування інноваційної інфраструктури в Україні також надають можливість доповнити визначені інститути державного інноваційного регулювання Дорадчими органами управління [8], до яких відносяться: Рада з питань науки і науково-технічної політики при Президентові України, Комісія Кабінету Міністрів з питань науково-технічного розвитку, Міжвідомча комісія з питань науково-технологічної безпеки при Раді національної безпеки і оборони України, Комісія з організації та діяльності технологічних парків та інноваційних структур інших типів, Міжвідомча рада з координації фундаментальних досліджень при президії Академії наук України тощо.

Отже, державне регулювання інноваційної діяльності на промислових підприємствах може здійснюватися на різних рівнях

структури управління – від Верховної Ради до органів виконавчої влади на місцях. Їх участь у регулюванні інноваційними процесами на вітчизняних промислових підприємствах обумовлена тими функціями, які вони виконують у загальній системі управління економікою країни.

Література

1. Сучасний тлумачний словник української мови: 65 000 слів [Текст] / За заг. ред. д-ра філолог. наук, проф. В.В. Дубічинського. – Х.: ВД «ШКОЛА», 2006. – 1008 с.

2. Закон України «Про інноваційну діяльність» № 40-IV від 04.07.2002 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.

3. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141(із змінами та доповненнями).

4. Закон України «Про інвестиційну діяльність» № 1560-XII від 18.09.1991 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.

5. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» № 1977-XII від 13.12.1991 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1977-12>.

6. Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 10.02.1995 № 51/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80>.

7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної цільової економічної програми "Створення в Україні інноваційної інфраструктури" на 2009-2013 роки» № 447 від 14 травня 2008 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/447-2008-%D0%BF>.

8. Матюшенко І.Ю. Перспективи створення національної інноваційної системи в Україні [Електронний ресурс] / І.Ю. Матюшенко. - Режим доступу: http://iee.org.ua/files/alushta/13-matyushenko-perspektyvy_stv.pdf.